

Sygn. akt III PK 99/17

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa K. D. i D. R.
przeciwko Zespołowi Szkół [...] w S. i Powiatowi S. w S.
o przywrócenie do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu
12 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki K. D. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt IV Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza solidarnie od powódki na rzecz pozwanych kwotę
240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 marca 2017 r., sygn. akt IV Pa [...] Sąd Okręgowy w K. w sprawie z powództw K. D. oraz D. R. przeciwko Zespołowi Szkół [...] w S. oraz Powiatowi S. w S. o przywrócenie do pracy na poprzednim stanowisku oddalił apelacje powodów od wyroku Sądu Rejonowego w S. z 7 listopada 2016 r., sygn. akt IV P [...], w którym Sąd pierwszej instancji oddalił powództwa.

W sprawie ustalono, że K. D. pracowała w pozwanym Zespole Szkół [...] w S. od 10 maja do 25 czerwca 2010 r. na czas określony w wymiarze 13/18 *pensum*, a następnie od 1 września 2010 r. na czas nieokreślony na stanowisku nauczyciela

dyplomowanego języka angielskiego w pełnym wymiarze zajęć.

Wiosną 2013 r. dyrekcja i nauczyciele pozwanego Zespołu przewidywali, że w kolejnym roku szkolnym 2013/2014 niezbędne będzie zmniejszenie liczby oddziałów szkolnych z 12 do 11, a w konsekwencji zmniejszona zostanie liczba godzin nauczania z przedmiotu język angielski z 28 do 23 tygodniowo. W tych okolicznościach dyrektor E. G. w celu zapewnienia pełnego pensum nauczycielom prowadzącym zajęcia z języka angielskiego, a także wychowania fizycznego musiała wytypować do zwolnienia nauczycieli. W tym celu przygotowała kryteria wyboru nauczyciela do zwolnienia i w tym zakresie przyjęła: stopień awansu zawodowego, okres zatrudnienia na stanowisku nauczyciela przedmiotu, staż pracy, staż pracy w danej szkole, udział w doksztalcaniu, zaangażowanie w wykonywanie dodatkowych zadań w szkole, sytuacja materialna nauczyciela, częste nieobecności w pracy zagrażające niezrealizowaniu podstawy programowej.

K. D. i K. P. miały identyczne kwalifikacje na zajmowanym stanowisku, z tym że powódka w pozwanym Zespole była w zatrudniona od 3 lat, natomiast K. P. pracowała w nim od 10 lat. Okoliczność ta wyróżniała K. P. w porównaniu z powódką.

Dyrektor E. G. zdecydowała, że do zwolnienia wytypuje powodów. Z tych względów pomiędzy 15 a 23 kwietnia 2013 r. w bezpośrednich rozmowach poinformowała ich o tym, że zamierza ich zwolnić. Uczyniła to przed terminem Rady Pedagogicznej wyznaczonym na dzień 23 kwietnia 2013 r., albowiem w przygotowanych arkuszach organizacyjnych na rok 2013/2014 nie przewidziano już godzin lekcyjnych dla powodów.

K. D. w dniu 15 kwietnia 2013 r. złożyła pisemną deklarację o przystąpieniu do S. z siedzibą w B., w tym też dniu deklarację o przystąpieniu złożyła A. W., J. M., natomiast D. R. deklarację przystąpienia do Związku złożył w dniu 16 kwietnia 2013 r.

W dniu 23 kwietnia 2013 r. w Zespole Szkół [...] w S. odbyło się plenarne posiedzenie Rady Pedagogicznej, na którym przedstawiony został arkusz organizacyjny na rok szkolny 2013/2014. W głosowaniu nad tym arkuszem 29 osób opowiedziało się za jego przyjęciem, natomiast cztery osoby wstrzymały się od głosowania, tj. A. W., J. M., K. D. i D. R.

W tym samym dniu Międzyzakładowa Komisja S. z siedzibą w B. podjęła uchwałę nr [...], na podstawie której przyjęła w poczet swoich członków powodów, a ponadto J. M. oraz A. W. Na dzień przyjęcia do Związku wskazanych osób liczył on łącznie 17 osób, z czego cztery z pozwanego Zespołu. Wkrótce po przyjęciu powodów do Związku, jego przewodnicząca I. L. poinformowała telefonicznie i pisemnie dyrektorkę E. G. o tym, że Komisja Międzyzakładowa S. rozpoczęła działalność w Zespole Szkół [...]. W tym samym czasie poinformowano dyrektorkę, że na mocy uchwały nr [...] z dnia 23 kwietnia 2013 r. A. W. została oddelegowana do reprezentowania Komisji Międzyzakładowej S." na terenie Zespołu Szkół [...] w S.

Pismem z dnia 16 maja 2013 r., doręczonym dnia 20 maja 2013 r. przewodnicząca S. I. L. powiadomiła pozwany Zespół, że powodowie na mocy uchwały związkowej z dnia 13 maja 2013 r. zostali objęci ochroną związkową wynikającą z art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych. Uchwała z dnia 13 maja 2013 r. została podjęta przez członków Komisji Międzyzakładowej S., w skład której w tym dniu wchodziła: I. L., A. D., A. T. (na uchwale tej figurowały podpisy i pieczęcie przewodniczącej I. L. oraz wiceprzewodniczącej A. T.). Z uchwały wynikało, że K. D. została upoważniona do reprezentowania Związku przed pracodawcą w sprawach premiowania i nagradzania pracowników, D. R. do reprezentowania Związku w sprawach z zakresu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, A. W. do reprezentowania Związku na terenie Powiatu S., natomiast J. M. do spraw z zakresu BHP.

W dniu 20 maja 2013 r. dyrektorka Zespołu Szkół [...] w S. wystąpiła do przewodniczącej S. w B. z zawiadomieniem o zamiarze rozwiązania stosunku pracy z K. D. i D. R.

Pismami z dnia 24 maja 2013 r., doręczonymi w dniu 28 maja 2013 r., Związek poinformował dyrektorkę E. G., że powodowie na mocy uchwały z dnia 13 maja 2013 r. zostali objęci ochroną związkową, a zgodnie z uchwałami z dnia 24 maja 2013 r. nr [...] i nr [...] Komisja Międzyzakładowa Związku nie wyraziła zgody na rozwiązanie stosunku pracy z powodami. Uchwały z dnia 24 maja 2013 r. zostały podjęte przez członków Komisji Międzyzakładowej S., w skład której w tym dniu wchodziła: I. L., A. D., A. T. (na uchwałach tych figurowały podpisy i pieczęcie

przewodniczącej I. L. oraz wiceprzewodniczącej A. T.).

Pismami z dnia 28 maja 2013 r. pozwany Zespół Szkół [...] rozwiązał z powodami stosunki pracy z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela w związku ze zmianami organizacyjnymi powodującymi zmniejszenie liczby oddziałów. Oświadczenia te dyrektor E. G. próbowała doręczyć powodom w dniu 29 maja 2013 r., jednakże było to bezskuteczne, albowiem K. D. w tym dniu miała dzień wolny od pracy, natomiast D. R. przebywał na zwolnieniu lekarskim. Z tych względów dyrektor Zespołu Szkół w dniu 29 maja 2013 r. zawiadomienie o wypowiedzeniu powodom stosunku pracy przesłała za pośrednictwem poczty elektronicznej na adresy e-mail podane jej przez powodów. Poza tym zawiadomienia o wypowiedzeniu każdemu z powodów stosunku pracy tradycyjnie przesłała za pośrednictwem kuriera pocztowego, które doręczono powodom w dniu 3 czerwca 2013 r.

Jednomiesięczne średnie wynagrodzenie powódki K. D. wynosiło 4.856,85 zł.

W apelacjach powodowie zarzucili wyrokowi Sądu Rejonowego naruszenie art. 233 k.p.c., art. 32 ust. 3 w zw. z ust. 5 ustawy o związkach zawodowych oraz art. 39 ust. 3 i 7 ustawy o systemie oświaty, art. 32 ust. 3 w zw. z art. 34 ust. 1 w zw. z art. 34² ust. 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych, art. 386 § 6 k.p.c., art. 1 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, art. 1 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy o związkach zawodowych, art. 8 k.p. w art. 6 k.c. w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych.

Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjął je za własne, wskazując, że zarzuty skarżących sprowadzały się do polemiki ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji. Sąd Okręgowy wskazał, że do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. nie wystarczy stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych i przedstawienie stanu faktycznego, który w przekonaniu strony apelującej odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wykazanie, że zastosowane przez Sąd pierwszej instancji kryteria oceny wiarygodności były oczywiście błędne. Tymczasem, zdaniem Sądu odwoławczego, Sąd Rejonowy w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia, w sposób

wszechstronny odniósł się do zebranego w sprawie materiału dowodowego. W szczególności uwzględnił wszystkie przeprowadzone w postępowaniu dowody oraz ocenił okoliczności, które towarzyszyły ich przeprowadzaniu i miały znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności.

Dalej Sąd Okręgowy ocenił, że trafne było stanowisko Sądu Rejonowego, że skoro ustawa o systemie oświaty jako podmioty upoważnione do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy wymienia tylko dyrektora i wicedyrektora, to w tym stanie rzeczy wskazanie przez dyrektora Zespołu Szkół [...] w B. aż 6 osób kadry kierowniczej było nieprawidłowe, a ustalona na tej podstawie liczba osób objętych ochroną związkową była zawyżona. Ponadto zauważył, że z dokumentów zawartych w aktach sprawy wynika, że tylko dyrektor tego Zespołu posiada prawo reprezentacji pracodawcy przy czynnościach z zakresu prawa pracy. Natomiast takiego prawa nie posiadali: wicedyrektor tego Zespołu, główna księgowa Zespołu, kierownik gospodarczy Zespołu, kierownik internatu Zespołu i kierownik szkolenia praktycznego Zespołu. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym także pisma Komisji Międzyzakładowej S. z B. z dnia 13 czerwca 2016 r. wynikało, że Komisja Międzyzakładowa dla ustalenia osób podlegających szczególnej ochronie związkowej przewidzianej w art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, przyjęła metodę parytetową w liczbie ustalonej zgodnie z art. 32 ust. 3 ustawy, ustalając liczbę 9 osób kadry kierowniczej u wszystkich pracodawców, w których zrzesza co najmniej 7% członków (6 osób w Zespole Szkół [...] w B., 1 osoba w Przedszkolu Gminnym w B. i 2 osoby w Zespole Szkół [...] w S.). Jednocześnie Komisja wskazała, że szczególnej ochronie, poza powodami i dwiema innymi osobami w Zespole Szkół [...] w S., podlegało także pięciu innych członków tego Związku Zawodowego zatrudnionych w innych szkołach (3 osoby w Zespole Szkół [...] w B., 1 osoba w Liceum Ogólnokształcącym w B. i 1 osoba w Zespole Szkół nr [...] w K. Z powyższego wynikało więc jednoznacznie, że liczba osób objętych szczególną ochroną związkową była zawyżona.

Sąd drugiej instancji powołał się także na wyrok Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2010 r., sygn. akt II PK 367/09, w którym stwierdzono, że „określenie przez ustawodawcę limitu pracowników korzystających ze wzmożonej ochrony trwałości stosunku pracy oznacza, że imienne wskazanie przez zarząd zakładowej

organizacji związkowej większej ich liczby niż przewidziana w bezwzględnie obowiązujących przepisach jest prawnie nieskuteczne i oznacza niedokonanie takiego wskazania w rozumieniu art. 32 ust. 8 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych. Właściwe wskazanie pracowników podlegających szczególnej ochronie przed rozwiązaniem umowy o pracę należy do zarządu związku zawodowego, a niewykonanie tego obowiązku nie może powodować dla pracodawcy ujemnych konsekwencji, w szczególności w postaci objęcia ochroną pracowników, którym nie przysługuje ona z mocy obowiązujących przepisów". Sąd Okręgowy podzielił powyższy pogląd i w konsekwencji jako błędne uznał swoje wcześniejsze stanowisko (wyrażone w uzasadnieniu wyroku w sprawie o sygn. akt IV Pa [...]), gdzie wskazał, że w przypadku wadliwego wskazania przez związek zawodowy osób podlegających szczególnej ochronie mechanizm selekcyjny winien opierać się na regule *prior tempore, potior iure*. W konsekwencji Sąd odwoławczy uznał, że Sąd pierwszej instancji, nie naruszył w tym zakresie art. 386 § 6 k.p.c. Zgodnie z powyższym przepisem, ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Ocena prawna, o której mowa w powołanym przepisie, odnosi się tak do przepisów prawa materialnego, jak i przepisów prawa procesowego. Dokonując oceny prawnej, sąd drugiej instancji wyjaśnia rzeczywistą treść przepisów prawa oraz sposób ich zastosowania w rozpoznawanej sprawie. Wiążąca jest taka wykładnia zastosowanych przepisów zawarta w orzeczeniu sądu odwoławczego, której logiczną konsekwencją było uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania (tak wyrok Sądu Najwyższego z 1 kwietnia 2014 r., III PK 128/14). W okolicznościach niniejszej sprawy, wskazanie mechanizmu selekcyjnego, opartego na regule *prior tempore potior iure*, nie stanowiło logicznej konsekwencji uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd odwoławczy uznał wreszcie, że powodowie mieli możliwość zapoznania się z oświadczeniami o wypowiedzeniu stosunku pracy, złożonymi za pośrednictwem poczty elektronicznej w dniu 29 maja 2013 r. Wskazał, że w przypadku oświadczeń w postaci elektronicznej dla skutecznego ich złożenia, nie

jest konieczne zapoznanie się z ich treścią przez adresata.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w części dotyczącej powódki K. D. zaskarżyła skargą kasacyjną powódka. Skargę oparto na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynach przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 oraz 4 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia czy dyrektor szkoły posiada zgodnie z art. 3¹ § 1 k.p. uprawnienia do upoważnienia innych pracowników do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy, czy też uprawnienie takie wyłącza regulacja art. 39 ust. 3 i 7 ustawy o systemie oświaty określająca, że to dyrektor szkoły, ewentualnie zastępujący go podczas nieobecności wicedyrektor, są jedynymi osobami, które mogą wykonywać czynności z zakresu prawa pracy wobec innych pracowników szkoły.

Ponadto skarżąca powołała się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wskazując, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na fakt, że wyrokiem z 17 lipca 2014 r., sygn. akt IV Pa Sąd Okręgowy w K. przekazał bardzo konkretne wskazanie co do dalszego postępowania, a mianowicie, że w razie gdyby okazało się, że organizacja związkowa wskazała do szczególnej ochrony większą niż dopuszczalna liczba osób, wówczas należy stosować mechanizm selekcyjny *prior tempore, potior iure*. Nie ulegało przy tym wątpliwości, że Sąd pierwszej instancji, mimo wystąpienia sytuacji wskazanej przez Sąd Okręgowy, nie zastosował się do tego wskazania. To samo dotyczy Sądu Okręgowego wydającego zaskarżone obecnie orzeczenie. Treść art. 386 § 6 k.p.c. w tym wypadku nie budzi, zdaniem skarżącej żadnych wątpliwości. Sądy obydwu instancji były związane wskazaniem i nie mogły go zignorować.

Ponadto o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej miało świadczyć to, że Sąd Okręgowy nie odniósł się merytorycznie w jakimkolwiek stopniu do ośmiu zarzutów wymienionych w ramach trzeciej podstawy kasacyjnej. Za rzeczowe rozpoznanie apelacji w tym zakresie z pewnością nie można było uznać ogólnikowego stwierdzenia Sądu o przyjęciu za własne ustaleń Sądu pierwszej instancji i braku potrzeby ich ponawiania, a także przekonanie o polemicznym

charakterze zarzutów. Skarżąca wskazała, że jednej strony Sąd formułując takie ogólne stwierdzenie sam sobie zaprzecza wskazując powołując się na orzeczenie Sądu Najwyższego, że uzasadnione szersza motywacja tylko w sytuacji gdy ustalenia są kwestionowane w apelacji. Z drugiej natomiast, nie można nie zauważyć, że pominięte zarzuty nie dotyczyły tylko ustaleń faktycznych, lecz również naruszenia prawa materialnego, a co wymagało już oceny prawnej, a nie oceny faktycznej. Zestawienie treści apelacji z uzasadnieniem orzeczenia Sądu Okręgowego w K. powinno prowadzić do wniosku, że zgłoszona podstawa kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W końcu skarga kasacyjna miała być oczywiście uzasadniona, bowiem Sąd drugiej instancji w zakresie wywodzenia, że powódka mogła zapoznać się z treścią korespondencji elektronicznej w żaden sposób nie nawiązał do zarzutu i twierdzeń apelacji. Przedstawił swoją argumentację w całości oderwaną od treści zarzutu i jego rozwinięcia w uzasadnieniu.

Strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o:

1. wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
2. oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
3. zasądzenie od powódki solidarnie na rzecz pozwanych kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powódki nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 czy też 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie

uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Przedstawione zagadnienie nie może zostać uznane za zagadnienie istotne wymagające pogłębionej analizy prawnej. Należy zauważyć, że treść art. 39 ust. 3 i 7 ustawy o systemie oświaty, w brzmieniu obowiązującym w momencie dokonywania wypowiedzenia umowy o pracę powódki, była jasna. Zgodnie ze zdaniem pierwszym ust. 3 dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Natomiast na podstawie ust. 7 wspomnianego artykułu w przypadku nieobecności dyrektora szkoły lub placówki zastępuje go wicedyrektor, a w szkołach i placówkach, w których nie utworzono stanowiska wicedyrektora - inny nauczyciel tej szkoły lub placówki, wyznaczony przez organ prowadzący. Przepisy te statuuja normy szczególne dotyczące wykonywania czynności z zakresu prawa pracy w placówkach oświatowych. Nie sposób zatem przyjąć, że wspomniane normy szczególne nie uchylają zastosowania normy ogólnej wyrażonej w art. 3¹ § 1 k.p., bowiem już z ogólnej zasady prawa wyrażonej w *paremii lex specialis derogat legi generali* wynika, że przepisy szczególne wyłączają zastosowanie przepisów ogólnych do sytuacji objętych ich dyspozycją. Zatem zagadnienie przedstawione przez pełnomocnika powódki nie posiada waloru istotności i nie uzasadnia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Natomiast, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z

dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Przedstawione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty nie świadczą o tym, że skarga jest oczywiście zasadna, bowiem zaskarżony wyrok odpowiada prawu. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że Sąd Okręgowy nie naruszył art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 386 § 6 k.p.c., słusznie bowiem Sąd ten powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z 1 kwietnia 2014 r., III PK 128/14, w którym stwierdzono, że wiążąca jest taka wykładnia zastosowanych przepisów zawarta w orzeczeniu sądu odwoławczego, której logiczną konsekwencją było uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, zaś wskazanie co do zastosowania zasady *prior tempore, potior iure*, nie było w niniejszej sprawie przyczyną uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego. Ponadto, nawet gdyby przyjąć argumentację powódki co do naruszenia wskazanych przepisów, to w rezultacie ich naruszenia wydany został wyrok odpowiadający prawu. Prawidłowe było bowiem powołanie się na tezę wyrażoną w wyroku Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2010 r., sygn. akt II PK 367/09, w którym stwierdzono, że „określenie przez ustawodawcę limitu pracowników korzystających ze wzmożonej ochrony

trwałości stosunku pracy oznacza, że imienne wskazanie przez zarząd zakładowej organizacji związkowej większej ich liczby niż przewidziana w bezwzględnie obowiązujących przepisach jest prawnie nieskuteczne i oznacza niedokonanie takiego wskazania w rozumieniu art. 32 ust. 8 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych. Właściwe wskazanie pracowników podlegających szczególnej ochronie przed rozwiązaniem umowy o pracę należy do zarządu związku zawodowego, a niewykonanie tego obowiązku nie może powodować dla pracodawcy ujemnych konsekwencji, w szczególności w postaci objęcia ochroną pracowników, którym nie przysługuje ona z mocy obowiązujących przepisów". Zatem postępowanie Sądu Rejonowego, a w konsekwencji także Okręgowego, było zgodne z wykładnią prawa przyjętą przez Sąd Najwyższy.

Nie uzasadnia także przyjęcia skargi do rozpoznania zarzut nie odniesienia się przez Sąd Okręgowy do części zarzutów apelacji. Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika bowiem konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu apelacji (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lutego 2017 r., I CSK 578/16, niepublikowane). Za wystraczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z 15 września 2016 r., I CSK 659/15, niepublikowany).

W niniejszej sprawie rozpoznanie przez Sąd odwoławczy podniesionych w apelacji zarzutów skierowanych przeciwko podstawie faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji zostało przedstawione w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w którym przytoczono szczegółowo stanowisko Sądu Rejonowego i wskazano, dlaczego zasługuje ono na aprobatę. W konsekwencji brak podstaw do przyjęcia, że Sąd Okręgowy dopuścił się tego rodzaju uchybień, które kwalifikowałyby wniesioną skargę kasacyjną jako oczywiście zasadną. Sąd Okręgowy wyraźnie wskazał, że podziela ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego i traktuje je jako własne, dalej Sąd Okręgowy obszernie wyjaśnił, dlaczego stanowisko prawne Sądu pierwszej instancji uznał za uzasadnione i dlaczego

zarzuty skarżących nie są zasadne. Należy zatem uznać, że sam fakt, że Sąd Okręgowy nie odniósł się wprost do każdego z zarzutów apelacji, nie świadczy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, w sytuacji, gdy z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku można prześledzić i dokonać kontroli argumentacji Sądu drugiej instancji.

Z kolei zarzut dotyczący naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. również nie może prowadzić do uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną, bowiem stanowi on jedynie polemikę ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, które zostało należycie uzasadnione, w dodatku pełnomocnik skarżącej opiera się w tym zakresie na własnej ocenie okoliczności faktycznych, które nie zostały jednak w niniejszej sprawie udowodnione. Wyrok Sądu drugiej instancji w tej mierze jest natomiast logicznie uargumentowany i oparty na prawidłowej wykładni art. 61 § 2 k.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w punkcie drugim ma swoje oparcie w § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).